



POLITIET

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
Jnr 103/10 Ark nr 601

Vår referanse
2010/01196-3 507

Dato
28.02.2011

Høring - etterkontroll av utvidelsen av fremstillingsfristen for fengsling - høringsuttalelse fra Salten politidistrikt

Viser til Justisdepartementets høringsbrev av 1. desember 2010.

Lengdefristen for fremstilling for varetekt ble endret ved lov av 28. juni 2002 og trådte i kraft 1. juli 2006. Etter lovendringen skal den pågrepne fremstilles snarest mulig og senest den tredje dagen etter pågripelsen. Formålet med endringen var å redusere behovet for varetekt og dermed redusere den samlede tiden siktede personer sitter i varetekt under etterforskingen.

Salten politidistrikt mener man har oppnådd flere viktige målsettinger ved lovendringen, og ordningen bør videreføres slik den er i dag. Fremstillingsfristen bør ikke kortes ned slik foreslått i høringsnotatet.

Salten politidistrikt har de siste årene opplevd en økning i antall varetektsfengslinger på grunn av gjentakelsesfare og unndragelsesfare. En lengre fremstillingsfrist har imidlertid redusert vårt behov for varetektsfengsling i saker der det er *fare for bevisforspillelse*. I disse sakene har vi fått bedre tid til å etterforske saken og sikre bevis i løpet av den tiden siktede har vært pågrepet - og vi har dermed ikke hatt behov for fengsling i samme grad som før lovendringen. Vi ser også at der vi har begjært varetektsfengsling på grunn av bevisforspillelsesfare, har vi bedt om kortere tidsperioder enn tidligere. Samtidig ser vi at når vi får bedre tid til å vurdere fremstilling, har vi blitt flinkere til å sile bort saker der varetekt ikke er nødvendig.

Når det gjelder fengsling på grunn av *gentakelsesfare* mener vi at den utvidede fremstillingsfristen har bidratt til flere fengslinger enn tidligere. I tilfeller der vi tidligere måtte løslate siktede på grunn av tidsfristen, kan vi nå bruke litt mer tid til å samle saker og forberede fengslingsbegjæringen i tilstrekkelig grad. Selv om denne virkningen opprinnelig ikke var tiltenkt, mener vi den har hatt en positiv effekt – spesielt i bekjempelsen av gjengangere innen vinningskriminalitet.

Salten politidistrikt

Retts- og påtaleenheten, besøk: Kongens gate 81
Post: Postboks 1023, 8001 Bodø
Tlf: 75 54 58 00 Faks: 75 54 60 53
E-post: post.salten@politiet.no

Org. nr.: 983 999 999
Bankgiro: 7694.05.11603

Når det gjelder fengsling på grunn av *unndragelsesfare* mener vi den utvidede fremstillingsfristen har hatt begrenset betydning. Vi ser likevel at den endrede tidsfristen har gitt oss bedre tid til å forberede sakene grundigere.

Generelt ser vi at den utvidede fremstillingsfristen har bidratt til at sakene blir langt bedre belyst ved fremstilling. Når saken har vært bedre etterforsket har også retten fått et bedre grunnlag for å kunne vurdere fengslingsspørsmålet. Dette har igjen ført til at vi får medhold i de fleste fengslingsbegjæringer som fremmes for tingretten.

I høringsnotatet reises det spørsmål hvorvidt en lengre frist kan virke som en sovepute, ved at etterforskningen foregår i et roligere tempo enn tidligere og at den pågrepne blir holdt i en lengre tidsperiode enn han ellers ville blitt holdt. Det kan nok tenkes enkeltsaker der det har skjedd, men vår erfaring er at en lengre frist først og fremst gir oss et bedre grunnlagsmateriale for å vurdere behovet for fengsling. Vi har heller ikke inntrykk av at siktede holdes lengre enn nødvendig, eller at pågrepelse brukes til å ”mørne” mistenkte. I de fleste sakene blir det klart i løpet av det første døgnet hvorvidt vedkommende skal fremstilles eller ikke, og i de fleste tilfellene skjer fremstillingen i løpet av det andre døgnet. Rettssikkerheten ivaretas dessuten ved at forsvarer oppnevnes fra det tidspunkt det blir klart at den pågrepne ikke vil bli løslatt innen 24 timer etter pågripelsen. Vakhavende jurist har ansvar for at dette følges opp, og det etterkontrolleres jevnlig gjennom lokalt arresttilsyn.

Salten politidistrikt har gode rutiner for rask overføring av siktede fra politiarrest til fengselscelle – som regel skjer overføring til fengsel i løpet av det første døgnet og aldri senere enn 2 døgner. Vakhavende jurist, operasjonsleder og arrestforvarer har felles ansvar for at overføring skjer innen de pålagte frister, og ordningen følges opp med etterkontroller av lokalt arresttilsyn. I tillegg vil oppnevnte forsvarer som regel bidra til at overføringen skjer så raskt som mulig. I høringsnotatet fremgår det at politiet på landsbasis har urovekkende mange fristoverskridelser, og det stilles spørsmål ved om fremstillingsfristen bør kortes ned slik at den blir sammenfallende med todøgnfristen for overføring til fengselscelle. Etter vår oppfatning bør ikke overføringsfristen brukes som begrunnelse for å korte ned på fremstillingsfristen. Selv om de fleste fremstillinger skjer i løpet av de to første døgnene, er det likevel mange saker som finner sin løsning i løpet av det tredje døgnet. Ved å korte ned på fremstillingsfristen øker vi risikoen for at vi må foreta flere fremstillinger som kunne vært unngått etter dagens regler. Det vil heller ikke være nødvendig med en slik endring dersom politidistriktene får innskjerpet at todøgnfristen for overføring til fengselscelle skal overholdes. I vurderingen må det selvsagt tas hensyn til kapasiteten på fengslene.

Salten politidistrikt støtter forslaget om å etablere særregler for fremstilling av barn mellom 15 og 18 år.

Tone Vangen
politimester

Heidi Kløkstad
politiinspektør